

УДК 336:316.324.8

Ясинська Н. А.

ПРУДЕНЦІЙНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Із розвитком фінансової системи як за кількістю учасників в різних формах прояву їх фінансової активності, так і за варіативністю інструментів фінансового ринку, питання виконання чинних норм економічної поведінки за зростаючої конкуренції набувають кожного фінансового року все більшої актуальності. Однак кризові процеси доводять неефективність державного та ринкового регулювання. Провал регулятивної політики пов'язаний із неправильним використанням інструментарію діагностики та попередження кризи та недосконалістю самого процесу регулювання [1]. На сучасному етапі еволюції економіки з метою її розвитку є недостатнім процес регулювання. Останні кризи, зокрема економічні й фінансові, дозволили виявити такі напрямки нарощування ризиків:

– надмірний оптимізм глобального економічного зростання та низьких процентних ставок;

– інтенсифікація глобалізаційних процесів: зростання транскордонних потоків капіталу із зростаючим додатковим продуктом за рахунок подорожчання активів в країнах-імпортерах та збільшенням кореляції між макропоказниками різних країн за рахунок розвитку ІКТ, що, в цілому, сприяє зростанню ймовірності глобальної фінансової дестабілізації;

– посилення дії ризиків, взаємозв'язків та взаємозалежностей між фінансовими інститутами;

– велика кількість інновацій на фінансовому ринку, збільшення яких веде до зростання ризиків (сек'юритизація активів, кредитні деривативи тощо);

– проциклічність фінансової системи, що породжує значні коливання фінансової активності суб'єктів ринку [2–4].

Тому загальноекономічну політику в аспекті нормування, діагностики, моніторингу, аналізу та оцінки, окрім регулятивності, потрібно доповнити новим елементом – пруденційністю.

Дослідження нормативного декларування пруденційних процесів дозволило визначити деякі недоліки. А саме у [5] першим розділом зафіксовано, що поняття «пруденційний нагляд» та «пруденційний норматив» вживаються у значеннях, визначених законами України «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [6, 7]. Однак тільки перший з названих законів має визначення пруденційних нормативів і останній – пруденційного нагляду. Другий закон визначає вимоги регулювання фінансової діяльності у визначеній законом сфері діяльності. Таким чином, пруденційність спостерігається для суб'єктів фондового ринку. Однак для небанківського фінансового сектору не прийнято ще будь-яких пруденційних правил. Для всіх суб'єктів економіки, передовсім, існують регулятивні вимоги й правила реєстрації та поведінки на фінансовому ринку. За кризових процесів регулятивна політика довела свою недосконалість [1]. Відповідно визначено актуальність пруденційного нагляду [8], в особливості в кризові періоди [2–4] та дана чітка відмітна характеристика пруденційній політиці [9] та визначені принципи її реалізації [10]. Однак пруденційна політика (у подальшому – пруденційність) повинна існувати на кожному рівні економічної діяльності, який передбачає відповідне управління (як об'єктивний, суб'єктивний та предметний процеси). Тобто пруденційність, як і регулювання, є елементом управління. Однак процеси регулювання передбачають виконання нормативно встановлених вимог та правил, пруденційні процеси – вибір максимально привабливого варіанту із можливих в рамках чинного законодавства. Розмежування цих процесів та норм між собою для всіх суб'єктів фінансової системи на кожному рівні управлінського процесу сприятиме переходу української економіки на новий щабель розвитку.

Метою статті є окреслення специфіки й пріоритетності пруденційності та виявлення можливостей переходу економіки України на новий етап розвитку – до постіндустріалізму – в рамках предметної області сучасної економічної теорії.

Першочергово, згідно з метою дослідження, окреслимо специфіку та пріоритетність пруденційності в управлінських процесах економіки.

Нормування економічної поведінки учасників фінансового ринку сприяє спрощенню процесів регулювання належного рівня капіталу та наявності ефективної системи управління ризиками. На теперішній час в цьому процесі беруть участь суб'єкти фондового ринку. В рамках фінансової системи – це більша частина з представлених суб'єктів, але не вся. Зокрема, відсутні норми економічної поведінки учасників фінансового ринку – фізичних осіб у вигляді найманих працівників, суб'єктів малого бізнесу, індивідуальних інвесторів з невеликим інвестиційним капіталом (зокрема, під час реалізації *prudent man rule* – правила «розсудливої людини»), домогосподарств. Значний вплив на діяльність того чи іншого сектору своїми коштами вони не роблять, але за відповідної масовості – їх кошти можуть принести додаткові прибутки. Така філософія стала в основі існування недержавних пенсійних фондів, кредитних спілок, страхових компаній та інших суб'єктів небанківського фінансового сектору економіки. В цьому полягає недолік небанківського і перевага банківського сектору економіки, який пов'язаний з інформаційною закритістю перших стосовно правил роботи на фінансовому ринку. Це визначає їх конкурентні переваги, з одного боку, і відлякує, фізичних осіб від фінансових операцій, з іншої. За такою схемою працюють всі економіки світу. Пруденційні правила дозволяють регулювати фінансові потоки в масштабах фінансового ринку, обраховувати відповідні індекси та формувати рейтинги. Але це все не матиме сенсу у разі відсутності додаткового продукту, який формуватиметься за результатами розумової (інтелектуальної) та фізичної праці. Якісні та кількісні показники праці є важливими соціальними індикаторами розвитку економіки будь-якої країни і мають фінансове підґрунтя успішної реалізації. Тим не менш щорічні фінансові програми і плани соціально-економічного, інвестиційного та іншого розвитку не сприяють вирішенню, а тільки поглиблюють проблеми продуктивності праці. Це пов'язано із тим, що додатковий продукт ХХІ століття, навіть в економіці знань, продовжує визначатися кількістю прикладеної праці. Однак сучасна диверсифікація праці не завжди веде до виникнення додаткового продукту як результату продажу нового товару чи послуги, все частіше вона пов'язана з перерозподілом цього продукту. Сучасне ж розуміння пруденційного нагляду передбачає не тільки обов'язкове використання ризик-орієнтованого нагляду, але й необхідність дотримання правила «розсудливої людини» або «розумного інвестора» [8]. Таким чином, значущість фізичної особи-формувача додаткового продукту як кваліфікованого фахівця і фінансово грамотного суб'єкту фінансового ринку щороку збільшується: за екстенсивності формування додаткового продукту спостерігається інтенсивність фінансових потоків та пруденційності. Дане завдання можливе до опрацювання тільки фізичною особою у будь-якій формі фінансової чи економічної активності. Несприйняття хоч одного суб'єкту фінансової системи як рівноправного на фінансовому ринку веде до дисбалансу всієї системи, що має фактичний прояв в економіці будь-якої країни. У залежності від рівня цього дисбалансу соціально-економічні індикатори та рейтингові показники мають відповідний діапазон представлення.

У відповідності із цим доцільно виділити різницю між регуляторними та пруденційними процесами та нормами. Регуляторний процес – це регламентована нормами права регуляторна діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, пов'язана з підготовкою, прийняттям, відстеженням результативності та переглядом регуляторних актів [11]. Регуляторні норми – норми, закріплені регуляторним актом стосовно правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та іншими суб'єктами фінансових відносин.

Пруденційний нагляд є складовою частиною загальної системи нагляду, що проводиться органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, і базується на регулярному проведенні оцінки загального фінансового стану фінансової установи, результатів діяльності системи та якості управління нею, дотриманні обов'язкових нормативів та інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами [6]. Пруденційний процес – це система наглядових процедур Держфінпослуг за дотриманням фінансовою установою пруденційних правил, яка дозволяє зменшити наглядове навантаження на фінансові установи, діяльність яких не несе загрози невиконання зобов'язань перед існуючими клієнтами, і посилити наглядові зусилля за установами, діяльність яких є чи може бути загрозою для виконання таких зобов'язань. Пруденційні правила (норми) – кількісні та якісні показники, нормативи та вимоги щодо ліквідності, капіталу та платоспроможності, прибутковості та якості активів, ризиковості операцій, якості систем управління та управлінського персоналу, додержання правил надання фінансових послуг тощо [12; 5; 13]. Пруденційні нормативи – кількісні та якісні показники, встановлені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку з метою здійснення пруденційного нагляду, обов'язкові для дотримання професійними учасниками фондового ринку [7]. Міжнародні фінансові структури під макропруденційною політикою розуміють сукупність заходів регулювання та нагляду з мінімізації загальносистемного фінансового ризику через протидію виникненню у сфері надання ключових фінансових послуг кризових явищ, які можуть спричинити негативні наслідки для реальної економіки за допомогою:

- обмеження наростання фінансових дисбалансів;
- створення засобів захисту від швидких та гострих майбутніх фінансових спадів на реальну економіку;
- визначення та реагування на системні явища в економіці, які можуть піддати небезпеці подальше функціонування економіки [9].

Таким чином, пруденційність у більшому ступені відповідає вимогам постіндустріальної економіки та економіки знань стосовно фінансового розвитку суб'єктів ринку. Пруденційність – з фінансової точки зору, стан рівноваги між свободою фінансової діяльності суб'єкту фінансової системи та обмеженнями на неї з боку регулюючого органу. З одного боку, суб'єкти фінансової системи повинні бути максимально прибутковими, з іншого, ризики повинні бути мінімізовані. На шляху економічного розвитку Україна має вибрати саме пруденційні принципи активізації та модернізації фінансової діяльності суб'єктів ринку. Ключовими елементами пруденційності є суб'єкти та об'єкти фінансування, диверсифікації розміщення активів, ліквідність й прибутковість, вимоги та діагностика припустимого рівня ризику, методи моніторингу й контролю та методологія оцінки результативності функціонування суб'єкту чи групи осіб і пруденційного процесу.

До пруденційних принципів слід віднести:

- забезпечення збереження вартості капіталу для відтворювального процесу;
- обмеження економічних ризиків;
- забезпечення стабільності функціонування ринку для роботи коштів на кожному рівні фінансового управління.

Пруденційність фінансового ринку України означатиме для:

- населення – зниження вартості фінансових послуг і більший доступ до них; створення прозорих умов щодо використання населенням фінансових послуг; підвищення рівня фінансової грамотності населення; підвищення рівня захисту прав споживачів фінансових послуг;
- для бізнесу – забезпечення конкурентоспроможного середовища фінансової діяльності; підвищення рівня корпоративного управління, зокрема, управління ризиками та забезпечення прозорості; підвищення стійкості фінансової діяльності;
- для уряду – збільшення довіри суспільства до економічної політики; створення передумов для сталого економічного зростання; вироблення стратегічного бачення щодо розвитку фінансового сектору України; створення умов для стабільного та прозорого функціонування фінансового сектору [10].

Очікувані результати:

– зростання капіталізації суб'єктів фінансового ринку шляхом збільшення розміру власного капіталу відповідно до пруденційних норм згідно з видом діяльності;

– підвищення фінансової стійкості суб'єктів фінансового ринку шляхом досягнення перевищення фактичного запасу платоспроможності (маржі платоспроможності) над розрахунковим нормативним для забезпечення умов розширеного відтворення в економічному та соціальному аспектах;

– зміна структури та якості активів шляхом зменшення частки інвестицій з підвищеним рівнем ризику відповідно до пруденційних норм згідно з видом діяльності;

– концентрація ринку шляхом досягнення збалансованих портфелів та зменшення значення індексу концентрації ринку (за індексом Герфіндаля-Хіршмана).

Індикаторами результативності пруденційного процесу є:

– забезпечення збереження банківських та небанківських активів, можливе їх нарощування та покращення якості;

– концентрація ринку, на якому працює суб'єкт;

– зниження операційних витрат;

– діагностика та запобігання ризиків (фінансового, технічного, операційного, правового ризиків, ризику втрати ділової репутації, ринкового, кредитного, системного ризиків та ризику ліквідності).

Сучасні регуляторні норми не є ефективними. Серед інших окремі з них доцільно переглянути першочергово на пруденційність (табл. 1).

Таблиця 1

Регуляторні норми, які першочергово мають стати пруденційними

Для державних суб'єктів	Для юридичних осіб	Для фізичних осіб
Норми відрахування до бюджетних та позабюджетних фондів	Мінімальний розмір регулятивного або статутного капіталу	Доход особистий
Норми міжбюджетних трансфертів	Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу/ резервного капіталу	Мінімальна заробітна плата/ пенсія/ соціальні виплати
Нормативи утримання підприємств й установ державної та комунальної власності	Коефіцієнт фінансової стійкості	Споживчий кошик
Бюджетне фінансування державних та національних заходів	Коефіцієнт фінансування (заборгованості)	Індекс Джині
Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості та коригуючі коефіцієнти до них	Коефіцієнт загальної ліквідності	Крива Лоренца/ коефіцієнт Лоренца
Індекс відносної податкоспроможності відповідного бюджету	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Індекс Робін Гуда
Розрахунковий обсяг кошика доходів місцевих бюджетів	Коефіцієнт ділової активності	Децильний коефіцієнт
Коефіцієнт вирівнювання	Коефіцієнт вірогідності настання банкрутства	Квінтільний коефіцієнт
Норматив кількості працівників державних підприємств (установ) в розрахунку щодо кількості населення (учнів, студентів) тощо	Рейтингові норми	Шкала еквівалентності

Сучасна внутрішня характеристика розвитку національної економіки має структуру, представлену у табл. 2.

Таблиця 2

Рахунки інституційних секторів економіки у фактичних цінах; млн. грн.

Випуск (в основних цінах) в році	Нефінансові корпорації	Фінансові ко- рпорації	Сектор загал- ьного держа- вного управ- ління	Домашні гос- подарства (ДГ)	Некомерційні організації, що обслуگو- вують ДГ	Уся економіка
2012	2 331 305	98 393	290 718	421 011	9 226	3 150 653
2011	2 181 669	94 731	249 238	359 929	9 716	2 895 283
2010	1 761 515	94 100	231 949	292 503	8 222	2 388 289
2009	1 428 757	90 129	194 702	235 018	7 079	1 955 685
2008	1 555 141	91 481	179 921	238 372	7 257	2 072 172
2007	1 190 917	58 233	135 275	174 185	6 445	1 565 055
2006	903 211	36 473	104 287	133 035	5 173	1 182 179
2005	770 401	29 740	83 900	106 862	4 727	995 630
2004	628 683	31 676	63 389	81 693	4 547	809 988
2003	463 682	14 901	51 663	68 965	4 493	603 704

Позиціонування економіки України та її складових в міжнародних рейтингах по окремих показниках виглядає так – табл. 3.

Таблиця 3

Позиціонування економіки України в міжнародних рейтингах

Рік	Глобаль- ний ін- декс ін- новацій (ГП) ¹	Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП)	Індекс глобальної конкурен- тоспромо- жності ²	Індекс фінансо- вого роз- витку ³	ННІ ⁴ (максимум =10 000)	ГП (максимум =100)	ІРЛП (макси- мум=1)	ІГК си- мум=5,67)	ІФР (макси- мум=7)
	місце								
2012	63 (з 141)	78 (з 186)	73 (з 144)	59 (з 62)	5 736	36,100	0,740	4,140	2,560
2011	60 (з 125)	76 (з 187)	82 (з 142)	54 (з 60)	5 994	35,010	0,737	4	2,620
2010	61 (з 121)	69 (з 169)	89 (з 139)	53 (з 57)	5 714	30,600	0,733	3,900	2,750
2009	79 (з 108)	85 (з 182)	82 (з 133)	53 (з 55)	5 590	27,700	0,796	3,950	2,710
2008		Н/о	72 (з 134)	51 (з 52)	5 844		Н/о	4,090	2,730
2007	Н/о ⁵	67	73 (з 131)	Н/о	5 978	–	0,732	3,980	–
2006	Н/о	82 (з 179)	78 (з 125)	Н/о	5 988	–	0,786	3,890	–
2005	Н/о	–	84 (з 117)	Н/о	6 124	–	0,718	3,300	–
2004	Н/о	Н/о	86 (з 104)	Н/о	6 110	–	Н/о	3,270	–
2003	Н/о	–	84 (з 101)	Н/о	6 136	–	0,673	-	–

До тих пір, поки економіка держави представляє собою відкриту систему, закриті математичні та економетричні моделі недоречні. Використовувані моделі не зумовлюють закритості системи, але і не вирішують всього комплексу проблем. Моделі та реальність мають

1 Обраховується з 2007 року

2 ІГК – Кількість країн-учасниць рейтингу щороку різняться

3 ІФР: оцінка світової фінансової системи розпочато до обрахування у 2008 р.

4 Індекс Герфіндала-Хіршмана

5 Показник не обраховувався

різний онтологічний статус. Тому хоча індекс Херфіндаля-Хіршмана (англ. Herfindahl-Hirschman index – ННІ) використовується для оцінки ступеня монополізації галузі та реагує на ринкову частку кожної фірми в галузі, його використано для доведення ступеня значущості відповідних коливань у фінансових результатах функціонування інституційних секторів економіки для встановлення факту доцільності їх кількісного розширення. В рамках дослідження його обрахунок доводить значну частку реального сектору в загальній структурі національної економіки.

Саме реального сектору економіки у 2008 році торкнулася економічна криза – ступінь монополізації у 2009 році різко понизилася, а значення ННІ 2008 року Україна досягла тільки у 2011 році. Тим не менш кількісно за фінансовими показниками розвиток національної економіки у 2009 році не відбувся за рахунок інших комерційних інституційних секторів економіки. Статистика 2009 року дає підстави фіксувати розвиток тільки сектору загальнодержавного управління, який має регуляторне підґрунтя. Схожу динаміку з розвитку національної економіки має індекс глобальної конкурентоспроможності – стабільний розвиток індексу спостерігався до 2008 року і досягнув цього ж рівня тільки у 2012 році. Діапазон коливання цього індексу складає інтервал [3,270–4,140], безпосередньо за 2008–2009 рр. – [4,090–3,950]. Діапазон коливання індексу фінансового розвитку складає інтервал [2,730–2,560], безпосередньо за 2008–2009 роки – [2,730–2,710]. Теорія обрахунку ІФР фіксує інтервал запізнення в два роки. Відповідно за 2010–2011 рр. ІФР складає [2,750–2,620]. ІГК в 0,140 проти ІФР в 0,020 (2008–2009 рр.) або 0,130 (2010–2011 рр.), що пояснює та доводить, серед інших факторів, факт існування у 2008 році в Україні саме економічної кризи та значний вплив фінансів в ній. Аналіз часток участі інституційних секторів економіки в загальному результаті в аналізовані роки дало підстави констатувати про їх статику. З одного боку, це негативно характеризує процес економічного розвитку. Але, з іншого боку, ініціює до оновлення інституційної структури економіки із виділенням інших за існуючі елементи. Так, вивчаючи практику економічної будови США визначено три основних інституційних структури: приватний, державний і міжнародний сектори.

Приватний сектор складається з приватних осіб, у т. ч. домашні господарства, незалежні фірми, які існують, щоб приносити прибуток і некомерційні організації. Державний сектор – це уряд і його органи на всіх рівнях. Міжнародний сектор розглядається як частина економіки, яка займається імпортом та експортом. Такий поділ також не є оптимальним, однак два сектори: приватний та міжнародний, можна було б в українській статистиці виділити окремо. Причинами статистичної трансформації звітів є глобалізація економіки та інтеграція міжнародних фінансових потоків, з одного боку, й активізація значущості фінансової поведінки фізичних осіб при формуванні та управлінні фінансовими потоками фізичних осіб – головних формуваців фінансових ресурсів, з іншого. Така класифікація відобразить не тільки основні форми власності: державну й приватну (в основних формах її прояву – індивідуально-трудова й колективна), а й впровадження ефективних прав власності, які передбачають роботу пруденційних норм та участь усіх суб'єктів економіки в пруденційному процесі з метою переходу на новий щабель економічного розвитку – до постіндустріалізму в Україні. Це дасть можливість визначити ефект від впровадження виробничих та фінансових інновацій, заснованих на зростанні компетенцій фізичних осіб з точки зору стійкості економічного розвитку.

Друга частина мети дослідження полягає у можливостях економіки України перейти до постіндустріалізму в рамках предметної області сучасної економічної теорії. Предметна область сучасної економічної теорії виглядає так (рис. 1).

Рис. 1 частково відображає догми інституційної та неокласичної економічних теорій. На шляху розвитку постіндустріалізму у все більшій кількості економік світу теоретики та практики переходять до еволюційної теорії, заснованій на оптимальності неокласицизму і практичності інституціоналізму. Рисунок також містить логічну порожнечу, яка пояснюється втратою в окремі періоди часу стійкості причинно-наслідкових зв'язків і появою в місцях розриву випадковості.

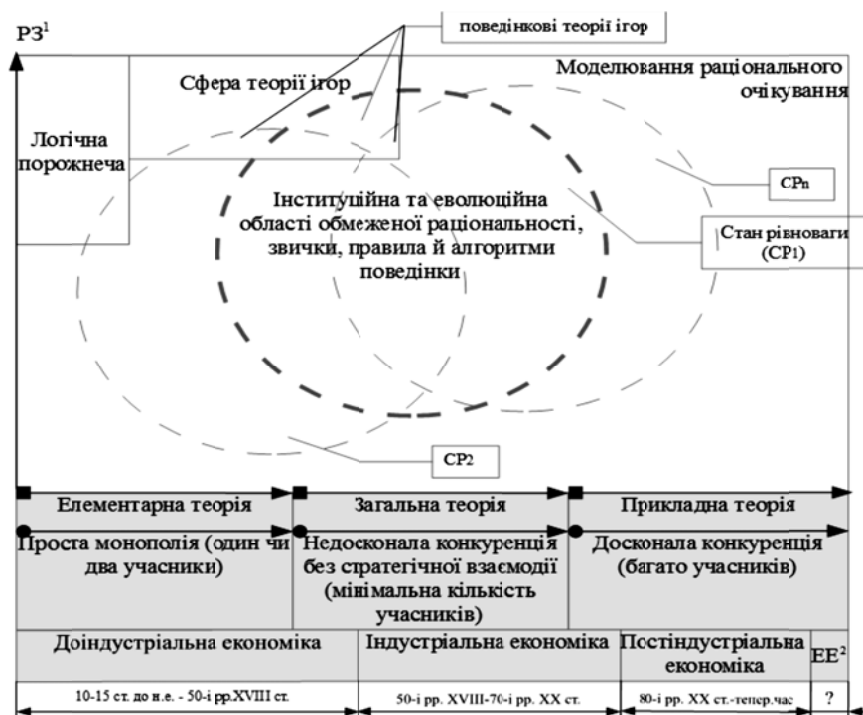

Рис. 1. Відображення предметної області сучасної економічної теорії, [2, власні дослідження]:

$R3^1$ – рівень знань за сукупністю всіх вчених, які працювали (працюють) над проблемою;
 EE^2 – еволюційна економіка

Стратегічна взаємодія суб'єктів економіки ґрунтується на теорії раціональних очікувань, яка передбачає знання одного суб'єкту про дії та прагнення іншого (інших). Дії кожного суб'єкту пов'язані з очікуваннями інших суб'єктів в системі економічної взаємодії. Відповідно жоден з суб'єктів не може вирватися з кола усталених відносин в цій системі. Така тенденція спричиняє важкі логічні проблеми самопосилання й нескінченного регресу – жоден суб'єкт (в рамках держави, між державами тощо) не може ефективно зрушити з місця систему з цього стану рівноваги (CP_1 рис.1), так як за іншим станом рівноваги (CP_2 або CP_n рис.1) невідомість – це інша рівновага, яка буде мати іншу ціну вартості. Виникає питання відносно доцільності виходу економіки зі стану рівноваги. Процес розвитку має кілька стадій реалізації. Однак рівноважний стан в економіці як єдиний і оптимальний відсутній.

Відповідно для кожної стадії розвитку існує свій стан рівноваги. Кожен суб'єкт економіки функціонує і прогнозує свою діяльність на основі теорії ігор. Сфера теорії ігор за рис. 1 перетинається з колом усталених відносин. Практика цього перетину формує поведінкову теорію ігор. Теорією ігор передбачається деяка структуризація системи обмежених взаємозв'язків в рамках встановлених правил. Прийняття рішень відбувається в складних умовах і радикальній невизначеності шляхом ланцюга логічних міркувань відносно вірогідних реакцій інших людей до різних форм поведінки.

Постіндустріальна економіка на практиці має такі згруповані характерні ознаки:

- найбільший розвиток має сфера послуг (торгівля, кредитно-фінансова система, транспорт і зв'язок, побутове обслуговування населення, культура і освіта, охорона здоров'я та ін), де зайнято 50–70 % всіх працівників; спостерігається зменшення частки реального сектору в інституційній структурі економіки;

- наука стає безпосередньо продуктивною силою, підвищується кваліфікація працівників; на основі інтелектуальних досягнень виробництво вперше створює нові продукти;

- у всіх галузях господарства і в побуті широко впроваджуються досягнення інформатики і сучасної обчислювальної техніки, що дозволяє різко підвищити значення інформації в житті суспільства, а також автоматизувати фізичну і розумову працю;

– спостерігається короткочасність соціально-економічних ефектів, які досягаються, в основному, за рахунок нееквівалентного обміну і нерівноправних відносин між країнами з різним рівнем економічного розвитку стосовно використання більш дешевої робочої сили і сировини, а також стимулювання інформаційних галузей і фінансової сфери економіки більш розвинутих країн.

Тим не менш рівноважний стан у світовій економіці присутній, а глобалізаційні та інтеграційні процеси підтверджують існування декількох сценаріїв поведінки в теорії ігор та раціонального очікування. Саме вони розхитують сучасний рівноважний стан. Однак моделювання раціональних очікувань у стратегічній перспективі не відбувається – відомі тільки тактичні плани та прогнози економічного розвитку економік держав, зокрема, України [11].

ВИСНОВКИ

Так як пруденційність передбачає стан рівноваги між свободою фінансової діяльності суб'єкту фінансової системи та обмеженнями на неї з боку регулюючого органу, то в рамках відкритої економіки дії пруденційних норм та правил сприятимуть розвитку інститутів національної економіки в різних проявах та масштабах за належного рівня державного регулювання. Оновлене інституційне структурування за статистичними звітами дозволить характеризувати внутрішню економічну діяльність всіх суб'єктів для об'єктивного співставлення з елементами статистики інших країн світу.

Постіндустріалізм в Україні можливий у найближчі роки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артем'єва І. О. Динаміка посткризової трансформації в системі забезпечення макрофінансової стабільності / І. О. Артем'єва // Вісник СевНТУ: зб. наук.пр. Вип.130/2012. Серія: Економіка і фінанси. – Севастополь. – 2012. – С. 14–21. – Режим доступу : http://sevntu.com.ua/jspui/bitstream/123456789/5492/1/130_03.pdf
2. Jácome L. I. Protecting the whole / L. I. Jácome, E. W. Nier // *Finance&Development*. – March 2012. – P. 30–33.
3. Merrouche O. What caused the global financial crisis? Evidence on the drivers of financial imbalances 1999–2007 / O. Merrouche, E. W. Nier. – *International Monetary Fund. – Working Paper 10/265*. – December 2010. – 64 p.
4. Unsal D. F. Capital flows and financial stability: monetary policy and macroprudential responses / D. F. Unsal // *IMF Research Bulletin*. – 2011. – V. 12. – № 3. – P. 1, 4–5.
5. Про затвердження положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку - депозитарної діяльності та вимог до системи управління ризиками: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 37 від 15.01.2013 р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0216-13#n74>.
6. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 №3480-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/page>.
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/page>.
8. Сичова Л. Пруденційний нагляд та інвестування пенсійних накопичень / Л. Сичова, Л. Михайлов // Україна фінансова: інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку – Режим доступу : http://ufin.com.ua/analit_mat/sdu/099.htm
9. Macroprudential policy: an organizing framework. – *International Monetary Fund*. – March 2011. – 59 p., p.7.
10. Поправка О. Г. Макропруденційний нагляд та регулювання банківської діяльності [Електроний ресурс] / О.Г. Поправка. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/18_ADEN_2012/Economics/1_112747.doc.htm.
11. Кравцова Т. М. Регуляторний процес: зміст та правова регламентація / Т. М. Кравцова // Актуальні проблеми держави і права. – 2007. – С. 103–106. – Режим доступу : <http://apdr.in.ua/v35/24.pdf> – С. 104.
12. Концепція запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами в державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України: розпорядження державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 15.07.2010 р. №585. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/files/articles/1301/85_4.pdf.
13. Про схвалення концепції запровадження пруденційного нагляду за діяльністю професійних учасників фондового ринку: проект рішення Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку №553 від 12.04.2012 р. – Режим доступу : nssmc.gov.ua/user_files/law/17095/1335370392.doc.
14. Geoffrey M. Hodgson. Evolutionary and Institutional Economics as the New Mainstream? *Evol. Inst. Econ. Rev.* 4(1). – P.7–25 (2007). – Режим доступу : <http://www.geoffrey-hodgson.info/user/image/evinsteconnewmainstream.pdf>
15. Ukraine: Trade and Human Development. Kyiv 2011. – Режим доступу : http://www.unece.org/fileadmin/DAM/trade/ct/ct_2011/AfT_Ukraine_E.pdf.